

วิเสสนศัพท์พจนาม

วิเสสนศัพท์พจนาม คล้ายๆ กับคุณนาม แต่มีวิธีแจกไม่เหมือนคุณนาม แบ่งเป็น ๒ อย่าง คือ

๑. อนิยม วิเสสนศัพท์พจนามที่ไม่กำหนดนามนามแน่นอน ไม่ชี้ชัดว่า หมายถึงอะไร หมายถึงใคร เช่น อญฺญตโร ภิกขุ อ. ภิกขุ รูปใดรูปหนึ่ง กตฺรา อุปาสิกา อ.อุปาสิกา คนไหน อญฺญํ กุลํ อ.ตระกูล อื่น เป็นต้น

๒. นิยม วิเสสนศัพท์พจนามที่บอกความแน่นอน สามารถชี้ชัดลงไปได้ว่า นามนามนั้นหมายถึงผู้นั้นผู้นี้ สิ่งนั้นสิ่งนี้ เช่น อัยํ ปุริโส อ.บุรุษ นี้ ชาติตฺถิ อ.หญิง นั้น อมุกํ กุลํ อ.ตระกูล โนน เป็นต้น

อนิยม วิเสสนศัพท์พจนาม

ย ศัพท์ (ใด) ใน ปุ่ลงลิ่งค์ แจกอย่างนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปจฺมา	โย ลง สิ ปจฺมา. เอก. เอา อ กับ สิ เป็น โอ	เย ลง โย ปจฺมา. พหุ. เอา อ กับ โย เป็น เอ
ทฺตฺติยา	ยํ ลง อํ ทฺตฺติยา. เอก. ลง อํ คง อํ ไว้	เย ลง โย ทฺตฺติยา. พหุ. เอา อ กับ โย เป็น เอ
ตฺตฺติยา	เยน ลง นา ตฺตฺติยา. เอก. เอา อ กับ เป็น เอน	เยหิ ลง หิ ตฺตฺติยา. พหุ. ลง หิ คง หิ ไว้ เอา อ เป็น เอ
จตุตฺถิ	ยสฺส ลง ส จตุตฺถิ. เอก. แปลง ส เป็น สฺส	เยสํ ลง นํ จตุตฺถิ. พหุ. แปลง นํ เป็น สํ เอา อ เป็น เอ เยสํ ลง นํ จตุตฺถิ. พหุ. แปลง นํ เป็น สํ เอา อ เป็น เอ

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปัลลภมี	ยสฺมา ลง สฺมา ปัลลภมี. เอก. ลง สฺมา คง สฺมา ยมฺหา ลง สฺมา ปัลลภมี. เอก แปลง สฺมา เป็น มฺหา	เยหิ ลง หิ ปัลลภมี. พหุ. ลง หิ คง หิ ไร่ เออ อ เป็น เอ
ฉัญฉิ	ยสฺส ลง ส ฉัญฉิ. เอก แปลง ส เป็น สฺส	เยสํ ลง นํ ฉัญฉิ. พหุ. แปลง นํ เป็น สํ เออ อ เป็น เอ เยสํ ลง นํ ฉัญฉิ. พหุ. แปลง นํ เป็น สํ เออ อ เป็น เอ
สัทตมี	ยสฺมี ลง สฺมี สัทตมี.เอก. ลง สฺมี คง สฺมี ไร่ ยมฺหิ ลง สฺมี สัทตมี. เอก. แปลง สฺมี เป็น มฺหิ	เยสุ ลง สุ สัทตมี. พหุ. ลง สุ คง สุ ไร่ เออ อ เป็น เอ

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ทุตติยา	อญฺญตฺรํ	อญฺญตฺเร
ตติยา	อญฺญตฺเรน	อญฺญตฺเรหิ
จตุตถิ	อญฺญตฺรสฺส	อญฺญตฺเรสํ อญฺญตฺเรสํ
ปัลลภมี	อญฺญตฺรสฺมา อญฺญตฺรมฺหา	อญฺญตฺเรหิ
ฉัญฉิ	อญฺญตฺรสฺส	อญฺญตฺเรสํ อญฺญตฺเรสํ
สัทตมี	อญฺญตฺรสฺมี อญฺญตฺรมฺหิ	อญฺญตฺเรสุ

จงเลือกศัพท์มาแจกแบบ ย ศัพท์ ในปunglingk

อณฺณ	อื่น	อณฺณตร	คนใดคนหนึ่ง
อณฺณตม	คนใดคนหนึ่ง	ปร	อื่น
อปร	อื่นอีก	กตร, กตม	คนไหน
เอก	คนหนึ่ง, พวกหนึ่ง	เอกจจ	บางคน, บางพวก
อุภย	ทั้งสอง	สพพ	ทั้งปวง
กั	ใคร, อะไร	อิตร	นอกนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปจมา	โย ภิกขุ	เย ภิกขุ / ภิกขโว
ทุตติยา	ยํ ภิกขุํ	เย ภิกขุ / ภิกขโว
ตติยา	เยน ภิกขุณา	เยหิ ภิกขุหิ
จตุตถิ	ยสฺส ภิกขุสฺส / ภิกขุโน	เยสํ เยสานํ ภิกขุณํ
ปัลลภมิ	ยสฺมา ยมฺหา ภิกขุสฺมา, ภิกขุมฺหา	เยหิ ภิกขุหิ
ฉัญฉิ	ยสฺส ภิกขุสฺส / ภิกขุโน	เยสํ / เยสานํ ภิกขุณํ
สัตตมิ	ยสฺมึ ยมฺหิ ภิกขุสฺมึ, ภิกขุมฺหิ	เยสุ ภิกขุสุ

ลักษณะการใช้

- วางนามนามไว้หลังศัพท์เหล่านี้ ถ้าไม่มีนามนาม เวลาแปลให้โยคนามนามมาด้วย
- ไม่ต้องแปลออกสำเนียงอายตนิบาต แต่ออกสำเนียงอายตนิบาตที่ตัวนามนาม ถ้าเป็นพหุวจนะ เพิ่มคำว่า “เหล่า”

ทดสอบการแต่งประโยค

๑. อ.ภิกษุ ท. เหล่าใดเหล่าหนึ่ง ผู้ไปอยู่ (คจฺจนฺต) สูบ้าน อื่น
ในชนบท บางแห่ง ของพระราชา พระองค์ใด ฯ
๒. อ.ช่างไม้ ไต (วฑฺฒกั) ผู้ทำงาน ในห้อง ของคฤหบดีบาง
คน ผู้ถวายอยู่ (เทนฺต) ซึ่งอาหาร ใดๆอย่างหนึ่ง ฯ
๓. อ.บุตร ท. ทั้งปวง ของบิดา คนหนึ่ง ผู้อยู่อยู่ (วสนฺต)
ใกล้ภูเข่า ลูกไหน ฯ